

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

PÅ UTFLYKT TILL KEBNEKAISSE. FJÄLLMASSIVET PÅ 2 MILS AFSTÅND. — AMATÖRFOTO. O. NORMAN, KIRUNA.

19:DE ÅRG.

DEN 5 MAJ 1918

N:o 31

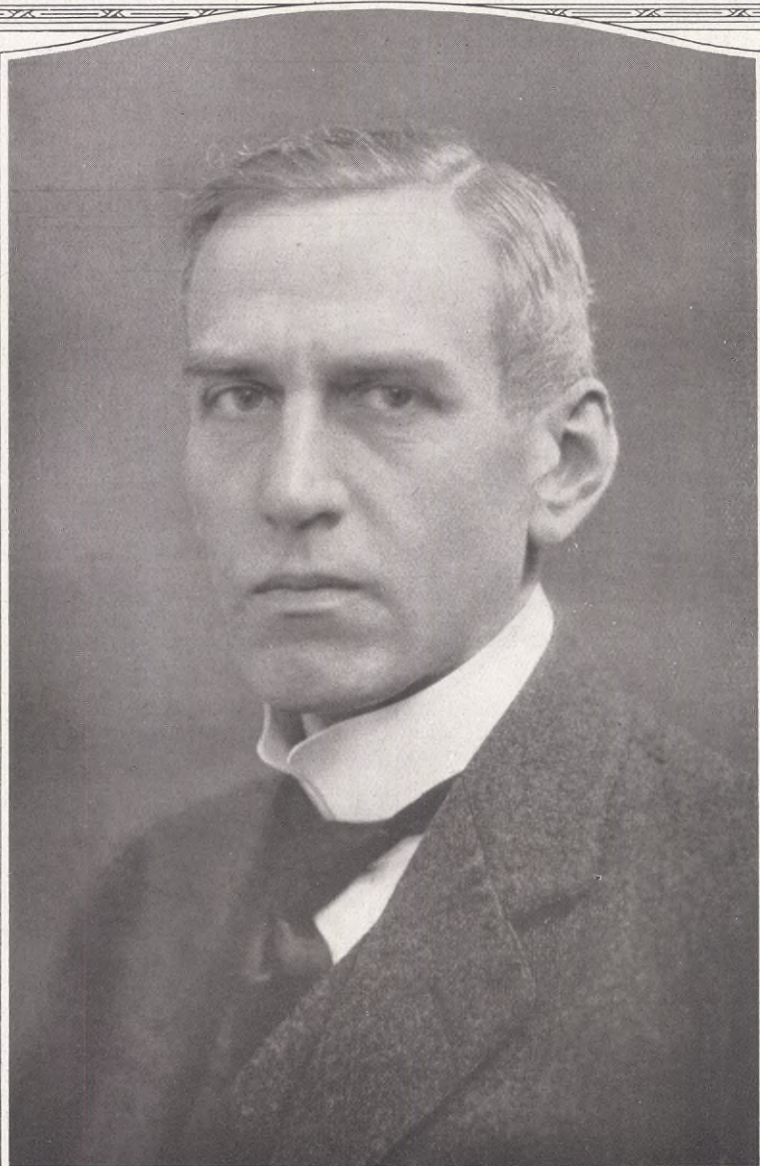

Foto. Jonason. Öbg.

Kliché: Bengt Sjöbergström

W. H. Steinhauser

Wilhelm Stenhammar är ett namn, som är känt hvar hälst i Sverige musik i någon form är föremål för intresse. Få tonkonstnärer torde så som Stenhammar ha ingått i det allmänna medvetandet. Och det trots att han ingalunda är den, som brutalt fångslar en stor och okritisk publik. Hans hela gärning har präglats af en utomordentlig försynthet, han har aldrig verkat med de stora effekterna och aldrig nedlåtit sig att begagna reklam för sin konst.

Och dock torde de vara lätt räknade, som icke mött Stenhammar i hans konst och där vunnit honom kär. Hur han än verkat, som kompositör, som pianist och kammarmusikspelare, som dirigent, har han alltid eller nästan alltid efterlämnat ett intryck, som satt sig fast i minnet. Ett intryck af något ädelt och ljust, af själfullhet och hjärtevärm. Och man har sagt sig: här ha vi en verkligt gudabegåfvad svensk konstnär.

Wilhelm Stenhammar föddes i Stockholm den 7 februari 1871. Fadern var den bekante arkitekten och musikern Per Ulrik Stenhammar, af hvilken oratoriet "David och Saul" uppförts i Stockholm 1900 i en instrumentation af sonen Wilhelm. Vid 17 års ålder lämnade han skolestudierna för att helt ägna sig åt sin musikaliska utbildning. Till hans lärare valdes Richard Andersson, som just vid denna tid återkommit till Sverige efter mångåriga studier i Tyskland och öppnat sin sedermera så bekanta musikskola i Stockholm. Under denne stränge och kärleksfulle lärares ledning mognade Stenhammars musikaliska begåfvning och redan efter fyra år (febr. 1892) kunde den unge konstnären vid en af operans i Stockholm symfonikonserter spela den kräfvande pianokonserten i d-moll af Johannes Brahms, hvars musik på den tiden var så godt som obekant i vårt land och ansågs synnerligen komplicerad och svårfattlig. Samtidigt med pianostudierna bedrefvos flitiga kompositionsöfningar, hvarvid Emil Sjögren, Josef Dente och Andreas Hallén voro lärare. Nästan samtidigt med Stenhammars debut som pianist inföll hans första framträdande som tonsättare, i det "Filharmoniska sällskapet" uppförde hans komposition "Prinsessan och svennen", skriven för soli kör och orkester efter K. A. Melins bekanta dikt med samma namn.

Arbetsåret efter den så framgångsrika våren 1892 befog sig Stenhammar till Berlin, för att där vidare utbildta sig i pianospel och blef Richard Anderssons gamle lärare Heinrich Barth också Stenhammars mästare. Men det blef mindre pianovirtuositeten, som fångade den unge konstnärens djupaste intresse, än det produktiva skapandet. En stor pianokonsert, den första i b-moll försedd med opusålet 1 uppstod under hans Berlintid, och i början af år 1894 spelade tonsättaren den själf vid en symfonikoncert i Stockholm. Med ett slag ryckte han därmed upp i främsta ledet bland våra kompositörer. Han spelade sitt verk inom kort både i Berlin och Köpenhamn och skördade det ampleaste erkännande. Han inbjöds äfven att spela det vid en orkesterkonsert i Manchester under den berömda dirigenten Hans Richters ledning och erhöll också här de varmaste loford för sin snillrika komposition och själfulla spel.

Efter hemkomsten från Berlin började Stenhammar omedelbart att taga en verksam del i det inhemska musiklivet. Tor Aulin kröt honom såsom ordinarie pianist till sin bekanta kvartett och tillsammans med denna har Stenhammar fört ut den ädlaste musik öfver hela Sveriges land. Men kompositören hvilade icke fördenskull. 1895 uppfördes på en symfonikoncert i Stockholm den kända balladen "Florez och Blanzeffor" (för baryton och orkester), och vid samma tid uppstod körverket "Snöfrid". En opera, till Ibsens skådespel "Gillet på Solhaug" var snart färdig, och

en andra opera "Tirfing" komponerades till det nya operahuset i Stockholm invigning och uppfördes i december 1898. "Gillet" fick vänta längre på sin premiär, och det är betecknande, att det icke blef i Sverige, som dess första uppförande ägde rum. Denna opera gafs först i Stuttgart i april 1899, medan Stockholmsoperan väntade med dess framförande till hösten 1902. Dessutom var Stenhammars alstring rik på smärre kompositioner, såsom romanser och pianostycken. 1901 spelade Aulin en violinkonsert i a-moll af sin konstbroder, som två år senare framträdde såsom symfonikompositör med en symfoni i F-dur. Ännu tvenne år senare gafs Stenhammars mest bekanta komposition, den mäktiga tonsättningen af Heidenstams "Ett folk". Senare tillkommo hans pianokonsert n:r 2 i d-moll och en andra symfoni. Äfven kammarmusik har Stenhammar komponerat, sex stråkkvartetter hvaraf den senaste helt nyligen hade sin premiär i Göteborg, och en sonat i a-moll för piano och violin.

Redan tidigt började Stenhammar att dirigera och utsågs 1897 till dirigent för Filharmoniska sällskapet i Stockholm, från hvilken post han kallades till andre kapellmästare vid operan i Stockholm. Han lämnade dock inom kort denna befattning och mottog snart dirigentbefattningen vid det nya filharmoniska sällskapet i hufvudstaden. I slutet af år 1906 reste han till Italien för att ostörd få ägna sig åt komposition. Men fosterlandet skulle inom kort kräfvu honom åter. I mars det följande året vände sig Göteborgs orkesterförening till Stenhammar med en kallelse att bli dess förste dirigent. Efter någon tvekan antog konstnären dess anbud och har sedan hösten 1907 stått i spetsen för Göteborgs musiklif till fromma för hela landets konstlif.

Som kompositör intager Stenhammar en särplats i vårt lands musiklitteratur. Redan hans opus, pianokonserten i b-moll, äger drag, som man förgäfvess skall söka i hans lärares, Halléns och Sjögrens musik. Det sades om den, när den var ny, att den voro starkt påverkad af den tyske mästaren Brahms. Påståendet äger till en del sin riktighet, ehuru man icke ett ögonblick kan vara i tvifvelsmål om, att denna musik sjungits af en ljuslett nordbo. Det veka, lätta svärmeriet, den öppna friska hjärtligheten, det var drag, som den nordiska musikromantiken alltid ägt, och som också voro de starkast framträdande dragen i Stenhammars fysionomi. Men dessa visste han från början att gestalta i en oändligt kultiverad form, och det blef från Brahms, som han hämtade det väsentliga af den artistiska formen. Så kom han att till de andra svenska dragen lägga ännu ett: den nobla, aristokratiska behärsknigen. Det har också blifvit detta drag, som han i sin fortsatta produkt kommit allt mera att betona. Hans musik har blifvit mer och mer formkänslig, mer och mer återhållsam, och hans publik har därför blifvit allt mindre. Hans senaste kompositioner vända sig ingalunda till någon bred massa. Han talar lågmält till ett fåtals förfinade mottaglighet. Men därför har hans konst icke mistat sin äkthet. De stämningar åt hvilka han förlånar uttryck, ha blifvit sprödare och svåråtkomligare än i de populärare ungdomsverken, men också ädlare, djupare och därför originellare, värdefullare.

Liksom ädelhet varit det förnämsta kännetecknet för hans kompositoriska verk, så har denna egenskap också varit den mest framträdande i hans gärning såsom utöfvande konstnär. Och hans utveckling har ständigt gått i riktning mot ett allt mera förfinadt uttryckssätt. Detta gäller om såväl pianisten som dirigenten. Man klagade i början af Stenhammars verksamhet ganska allmänt öfver hans hårda anslag,

KISTAN MED STOFTET EFTER JURIS KAND. GUNNAR JÄGERSKIÖLD, stupad i striderna vid Tammerfors och en af de under färden genom landet nu hedrade hjältarna, ankommer till Göteborg d. 25 april och mottages vid stationen under stora hedersbetygelser från därstädes förlagd militär m. fl. Öfverst: Ankomsten till Göteborg. Därunder: Kistan föres till Örgryte kyrkogård i och för jordfästning. Närmast synes föräldrarna, professor och fru Jägerskiöld.

Om dirigenten Stenhammar är ungefär detsamma att säga som om pianisten. Man skulle endast kunna tillfoga den förtjänsten, att han aldrig skytt att gå i elden för unga komponisters verk. Med sin orkester i Göteborg har Stenhammar fört fram flertalet af moderna svenska orkesterverk och därmed gjort såväl de unga tonsättarna som Göteborgs och landets musikpublik ovärderliga tjänster.

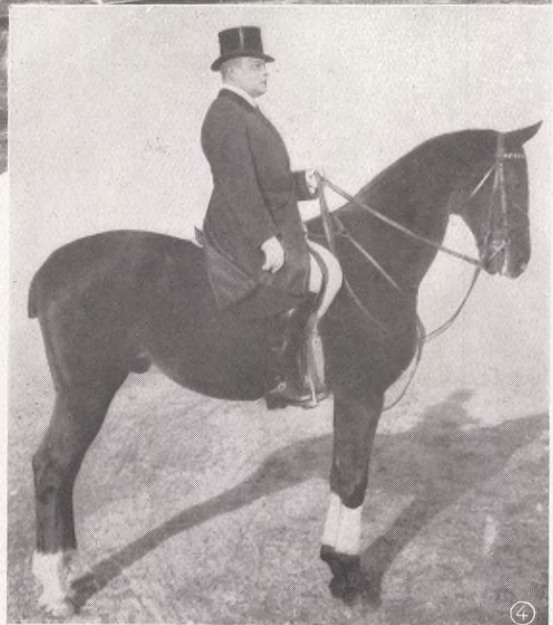
Stenhammars lefnadsbana har hittills varit en segerstråt. För yttre erkännande och sympatier har han aldrig behöft kämpa. Ty utom sin sällsynta begåfning för sin konst har han alltid ägt ett stort och varmt hjärta, som vunnit alla för honom, både inom och utom hans konst.

Stoften af de svenskar, som offrat sina unga lif åt *Finlands frihetskamp*, fördes den 20 april under stora hedersbetygelser med tåget från Vasa till Sverige. Till kistorna hade anländt en utomordentlig stor skörd af kransar såväl från Vasa skyddskår som från stadens medborgare och medborgarinnor samt från enskilda. Till Olof Palme och Styrbjörn von Stedingk nedlades särskildt kransar från P. E. Svinhufvud och Jalmari Castrén; till Olof Palme och Gunnar Jägerskiöld från

Forts. å sid. 489.

Foto. Backlund, Göteborg.

när han spelade piano. Det torde numera vara ett alldeles öfvervunnet fel. Visserligen eftersträfvat hans spel icke i främsta rummet sinnlig skönhet. Idealet var honom alltid uttryckets renhet. Vid sidan däraf nedsjönko alla andra fordringar till relativ oviktighet. Men Stenhammars pianistiska konst har nu eröfrat sig, hvad det yttre beträffar, en smidighet, som förmår anpassa sig helt efter hans konstnärliga syften. Med berusande klangeffekter vill han aldrig uppnå någon verkan. Han uttrycker sig alltid med ett fast musikaliskt tankeinnehåll. Därför har han också blifvit den oemotsagdt förnämste tolkaren hos oss af klassisk musik. Med Mozarts pianokonserter och kamarmusik och med Beethovens sonater har han gifvit sitt bästa — och kanske det bästa af alla nutida svenska pianister.

Pressfotos.

811-82: Bengt Ugglå i marsch.

1. LÖJTNANT BENGT UGGLÅ INKOMMER SÅSOM SEGRARE i den individuella marschtäflan på 45 km.
2. LÖJTNANT BERTIL UGGLÅ (X) segrare i bajonettfäkning och handgranatkastning.
3. START FRÅN STADION till terränglöpfung å 8.000 meter.
4. DIREKTÖR KURT HEINECKE Å "EL DOGAN".

För att fira Sveriges militära idrottsförbunds Stockholmsdistrikts 25-årsjubileum afhölls under konungens beskydd den 20 och 21 april i Stockholm ett par stora idrottsfästligheter. Inledningen var en storartad galaföreställning i cirkus, där till de glansfullaste numren måste räknas direktör Kurt Heineckes på "El Dogan" uppvisning i högre skolridt. Lördagens fäst afslutades med Röda Stjärnans uppvisning i samband med en krigisk militärszen, "Fienden kommer", komponerad af Knut Nyblom. Den mest storstilade delen af jubileumsprogrammet var dock söndagens Stadionsfästligheter. De inleddes med den för vårt land nya 45 km. långa militära marschtäflingen, hvarj deltagande lag, d. v. s. de sex bästa männen från hvarje deltagande regemente. Resultatet i den individuella täflingen blef att löjtnant Bengt Ugglå, Svea lifgarde, vann med en tid af 4 t. 58 min. Lagpriset, det af konungen skänkta hederspriset, tillföll Svea lifgarde för beräknade 27 poäng, närmaste lag, Lijregementets grenadiärer, fick 8,9 poäng. Medan marschtäflingen pågick

Fortis. å sid. 494.

Foto. Amberg, Södm.

FRU ANDREJEVA SKILONZ I
"HOFFMANNS ÄFVENTYR".

John Hall, den af Berndt Fredberg verkställda dramatiseringen af Sophie Elkans berömda roman uppfördes måndagen den 22 april på Nya Teatern i Göteborg. Verket är och förblir ett af den svenska litteraturens standardverk. Den olycklige millionärens roll utfördes af hr Georg Blickingberg, som i densamma löst en af sina största sceniska uppgifter och därmed något af det yppersta vår svenska scenkonst har att bjuda. Hans anläggning af rollen är djärf, men redan i början har man en känsla af att den är riktig och under spelets fortgång växer gestalten psykologiskt följdriktigt till en levande oförgätlig bild af tragisk och gripande storhet. Hr Blickingberg förlorar ingen gång ur sikte att denne sympatiska, envise ideolog, som i så mycket företer likheter med en annan af Sophie Elkans briljantaste gestalter, Gustaf IV Adolf, måste ha varit mer än svag, att hans sällsamma lefnadsöde

Å K. Operan i Stockholm utförde fru Andrejeva Skilonz den 18 april för första gången det kvinnliga hufvudpartiet i Hoffmanns äfventyr, där hennes glänsande koloratursång återgåf särskildt Olympias svåra parti. Men äfven som Giulietta och den döende flickan Antonia var sängerskans utförande fulländadt, och publikens hyllning med blommor och applåder tedde sig ovationsartad.

*

Den 19 april hade Oscarsteatern urpremier på en svensk operett "Jockeyen", med musik och text af Felix Körling. I hufvudrollen säger den öfver alla andra populära Naima Wifstrand farväl till Stockholmspubliken sedan det nu blifvit afgjordt att hon i och med nästa säsong tillträder ett femårigt engagemang vid Scalateatern i Köpenhamn.

Libretton till "Jockeyen" har ett roligt uppslag om en stulen kys, som slutar med giftermål. Musiken var intagande och välljudande om ock ej originell.

Kvällen var helt och hållet Naima Wifstrands i Margery Lightfoots roll; men äfven Axel Ringvall och Elwin Ottosson i sina respektiva roller gjorde stor och berättigad lycka.

Foto. Amberg & Preinitz, Stockholm.

Artist: Ernst Sjöbergparre.

FELIX KÖRLINGS NYA OPERETT
"JOCKEYEN" PÅ OSCARSTEATERN. Fröken NAIMA WIFSTRAND (Margery Lightfoot).

måste förklaras ur mera afgörande egenheter i hans naturell i den fixa, behärskande idén, den totala världsfrånvaron, som markeras med ären och blir synlig i hela sin tragiska förtviflade nakenhet först sedan allt förmildrande yttre, rikedom och möjligheter fallit från honom och han står där som människa-individ-karaktär, som en i grund och botten rotlös existens, god, men utan plan, högt begåfvad, men utan vilja, driven af starka impulser, men utan mål. En konstnär, men "utan händer" som J. P. Jacobsen så träffande uttrycker det och därför dömd att bli fradga och skum. Hr Blickingberg, som i denna roll han skapat och gifvit en gripande gestaltning, samtidigt hade receptafon fick genom stormande bifall och ymning blomsterskörd mottaga bevis på publikens stora uppskattning och tacksamhet inför hans äkta fullödiga konstnärsskap.

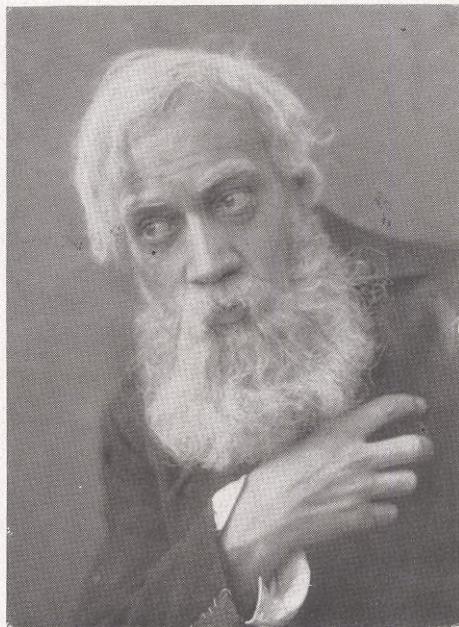

Foto. Henriksen, Göteborg.

GEORG BLICKINGBERG, den otomordenligt populära skådespelaren vid Nya Teatern i Göteborg, i titelrollen i Sophie Elkans "JOHN HALL".

SVENSKA BRIGADEN I FINLAND.

Stormningen af Tammerfors har kräft åno en begäfvad och förhoppningsfull svensks lif, nämligen den unge stockholmaren *Edward Köppen*. Köppen, som med utomordentlig tappighet deltog i båda stormningarna i det hetaste kulregnet, blef genom en ödets nyck likväl ej offer för detta. Vid slutstormningen voro terrängförhållandena sådana, att Köppen i timal fick ligga utsträckt i snövatängölar, därvid han ådrog sig en svårartad blindtarmsinflammation som jämte tillstötande lunginflammation slutade

E. KÖPPEN.

F. 1898. Aflidit d. 19 april i lunginflammation ådragen tillfölje utomordentliga strapatser under striderna vid Tammerfors.

lika med spanaren, en finne vid namn Nylund. Herr Westman var vid sin död endast 19 år gammal och tog i juli 1917 flygcertifikat vid Thulins flygskola såsom Sveriges dåvarande yngsta

FLYGAREN K. A. WESTMAN.
F. 1899. Omkom under flygning vid Tammerfors d. 17 april.

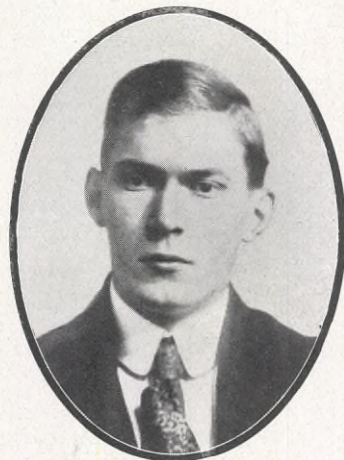
med döden. Köppen var endast 20 år gammal och son till direktör Edward Köppen i Stockholm.

Den 17 april störtade vid Tammerfors en af Finska skyddskårens flygmaskiner och dess förare, stockholmaren Karl Anders Westman, dödades till-

net *A. T. Karlsson*. Först senare har klargjorts att den döde är identisk med elektrikern *Allan Theodor Eugen Karlsson*, son till vaktmästaren Oskar Th. Karlsson. K. lämnade Stockholm för omkring två månader sedan och anslöt sig till Svenska brigaden i Uleåborg, för att redan den 28 mars möta sitt öde i form af en kula vid stormningen af Tammerfors. K. var född år 1896. Han delar nu den stora svensgraiven i Vasa.

flygare. Under väntan på inryckningen i den militära flygskolan, där han genom särskild tillstånd i sommar skulle börja fullgöra sin värnplikt, anmälde han sig för någon tid sedan som frivillig i finska armén, där han avancerade till fänrik. Han var en sällsynt flygentusiast och utmärkte sig i flygskolan såsom en af de främste bland dem som samtidigt utbildades.

*
Dödslistan öfver de vid Tammerfors d. 28 mars stupade svenskarne upptog äfven nam-

A. T. E. CARLSSON.
F. 1896. Stupad vid Tammerfors den 28 mars.

Efter fotografi

SVENSKA BRIGADEN I FÄLT. Ammunitionsutdelning.

Illustration: Bengt Skerfvarp.

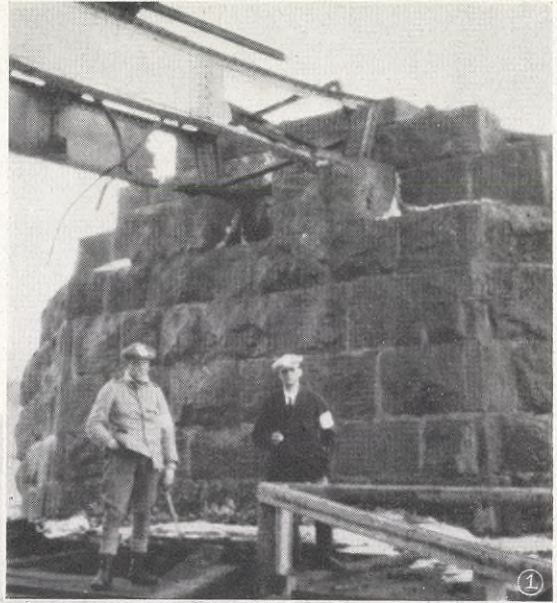

Vidst. porträtt:
L. ENGSTRÖM.
Stupad i striden vid Karkku.
Text å sid. 494.

1. EN JÄRNVÄGSBRO
UTANFÖR TAMMERFORS
sprängd af Vasa 1:sta ba-
taljon.

2. VASA 1:STA BATALJON
PÅ VÄG MOT TAMMER*
FORS.

I släden plutonchefen, sven-
sken Hasselström.

3. I STRIDERNA VID LÄNKIPOHJA STUPADE RÖDGARDISTER. — En fotografi red. fått sig tillsänd, visande ett helt fäll af dödade rödgardister, äfven kvinnliga, afstå vi från att återgifva. — (Pressfotos).

I FINSKA KRIGET FALLNA SVENSKAR ÅTERBÖRDAS TILL FOSTERJORDEN.

Forts. fr. sid. 483.
 general Mannerheim.
 Äfven de tre vagnar som följde närmast lokomotivet och hvari kistorna placerats voro behängda m. kransar från Vasa skyddskår med inskriptioner.
 Den 21 anlände sorgtåget till Torneå där hundratals militärer och tusentals civila från ömse sidor af gränsen högtidlighöllu de stupades återbördande till fosterjorden. Härpå fördes kistorna på slädar mel an en paraderande spalje af finska skyddskåren och med två sorgflorsbehängda standar i spetsen till en på älfvens gränslinje upprest ståtlig äreport med devisen: *Döden ger seger, seger ger döden.*
 Redan på morgonen den 24 april hade dagens stundande sorgeshögtidlighet trots det strålände vädret, satt sin prägel på Stockholm.
 Forts. å sid. 492.

1. ÖFVERFÖRANDET AF DE 25 KISTORNA FRÅN TORNEÅ TILL HAPARANDA. Vid gränsen å Torneälfvens is var rest en äreport genom hvilken processionen anlände med den finske befälhåfvaren i spetsen. Här öfverlämnades kistorna till de svenska myndigheterna hvarefter processionen företrädd af Norrbottens regtes musikkår tågade mot Haparanda.
 2-3. I HAPARANDA. 2. Innan kistorna inburo i järnvägsvagnarne höll kyrkoherde karnell ett anslående tal öfver de fallna. Fotos 1 o. 2 Mia Green, Haparanda.

3. Den gripande synen af de 25 hjeltarnes kistor. Amatörfoto J. Neuman, Haparanda.
 4. ANKOMSTEN TILL STOCKHOLM. Kistorna utbäras till kanonvagnar för att föras till Storkyrkan. Å Centralplanen mötte den militära hedersvaktens jämte en stor skara öförtroddt djupt deltagande militära och civila åskådare. — 5. SORGETÅGET PASSERAR VASABRON från Centralstation till Storkyrkan. 4 o. 5 fotos Modin, Stockholm. — 6. I STORKYRKAN där konunga- och kronprinsparen jämte öfriga kungliga personer, krigsministern, högre militära och civila m. fl. öfvervoro den gripande sorgshögtiden. Foto Malmström, Stockholm. — 7. DEN AF KONUNGEN OCH DROTNINGEN TILL DE FALLNA SÄNDA KRANSEN. Foto A. Rahm, Stockholm.

FRIHERRE MANFRED VON RICHTHOFEN den oförligenligt tappra och skickliga tyske arméflygaren, den segerrikaste af världens alla flygare, har efter sin nyss vunna 80:de seger i luftstrid den 21 april blifvit nedskjuten, sannolikt af en australisk granat under en låg flykt efter en motståndare.

Den berömda tyske flygaren ryttmästaren friherre *Manfred von Richthofen* blef den 21 april under en flygning på låg höjd innanför de australiska linierna i Sommedalen nedskjuten och dödad.

Med friherre Richthofen förlorar Tyskland sin ypperste och bragdrikaste flygare. Dagarna innan olyckan träffade honom hade han nedskjutit sin 80:de flentliga maskin — ett rekord som ingen öfverträffar eller hittills ens tillnärmelsevis uppnått. Den ryktbara flygaren kapten Bölske, som på sin tid innehade rekordet, hade ej kommit upp till mer än 50 och Immelmann till endast 15.

Under dödsflykten befann sig von Richthofen jämte andra flygare invecklad i en hård strid. Han föll vid förföljandet af en engelsk flygare, sannolikt träffad af skottet från en kanoniär vid ett australiskt fältbatteri. Vid nedstörtandet hade hans maskin krossats i atomer, medan blott en enda projektil träffat honom själf, men rakt i hjärtat. Den framstående flygarens död har naturligtvis i Tyskland väckt den djupaste förslämning men även i motståndarnas läger har man betygat den tappres minne sin aktning och heder.

VÄRLDSKRIGET.

Efter den senaste tyska kraftiga framprässningen af fronten vid nordvästra afsnittet kring *Lys* har änyo några dagars paus inträdd i offensiven. Tyskarnas vunna fördelar äro likväl betydande. Om de senaste operationerna ej bjudit på några större öfverraskningar, ligger likväl i denna front, som långsamt, men säkert prässar sin båge framåt öfver den relativt smala landremsa, engelsmännen försvara, ett mäktigt hot, hvars allvar och betydelse motståndarna ej längre kunna underskatta. Flera åtgärder, däribland icke minst de stora trupptransporterna öfver kanalen — man beräknar 200,000 man på tio dagar — vittna om hur i elfte timmen for-

1. Efter ett allra senaste porträtt. 2. Färdig till flygning. 3. Under en paus mellan flygningarna. — Efter fotografier. T. h.: SEGRAREN VID ARMENTIÈRES GENERAL VON QUAST. — Efter porträtt.

Foto. Backlund, Göteborg

Kliché: Kem. A.-B. från Sjörensparre, Sjölm. 19.

RYTTARFÄST I GÖTEBORG. Första dagens täflingar i civil prisridning: Öfverst: Deltagande damer. Pristagarinnorna: Fröken Ingrid Allard (1:a pris), fru Harald Nilsson, f. Steen (2:a pris) och fröken Aina Setterborg (3:e pris). Nederst: Deltagande herrar. Pristagarne. Herr Harald Nilsson (1:a pris), herr Knut Wesslau (2:a pris), och bankdir. Axel Fro-mell (3:e pris).

Göteborgs Fältrittklubbs stora ryttarfäst den 26—28 april tog sin början på fredagen i Göteborgs ridhus med civil prisridning för herrar och damer. Följande dag öppnades de stora täflingarna vid Kvi-berg med prisridning, prishoppning och terrängridi för fälttäfling. Fästen fortsattes på söndagen och avslu-tades med den s. k. trösthoppningen. Till täflings-fästen hade inkommit ej mindre än 240 anmälningar.

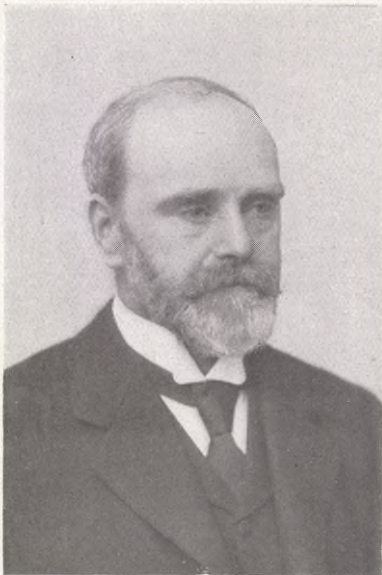
I nästföljande häfte börjar H. 8. D. som **följetong** en utomordentligt originell och talangfull skildring från fredliga dagars England, hvilken otvifvelaktigt skall i allra högsta grad förmå hålla våra läsa-res intresse och spänning fängna. Vi återkomma ut-förligare till densamma i nästa nummer.

cerade ansträngningar göras för att afvända den ho-tande katastrofen. Sälunda räknas med visshet på att general Foch måst insätta en del af sin *manöver-armé på Lysfronten*, liksom det äfven talas om att italienska divisioner inom kort skola komma att strida på fransk jord. Detta är å andra sidan liktydigt med att andra afsnitt af fronten, som ej synas omedelbart hotade, bli försvagade och utsatta för ödesdigra even-tualiteter.

Att ej heller denna gång engelsmännens förberedelser hållit den utlofvade effektiviteten, och att Eng-

land inser detta visar den skyndsamhet, hvarmed det lyckats landet att i parlamentet genomdriva införandet af en ny och ifråga om tjänsteplikt och ålder betydligt utvidgad *värnpliktslag*, utsträckt äfven till Irland. Prässen framhåller med stark reservation att den nya lagen förefaller obefogad, då den likväl ej skall lyckas drifva upp mer än 150,000 man, hvilkas militära utbildning dessutom skulle taga månader. I Irland har utsikten mot en ny värnpliktslag väckt den största oro och förbittring. Lloyd George's uppse-

Forts. å sid. . 595.

Prof. Ludvig Stavenow

PROFESSOR LUDVIG STAVENOW.
Nyvald rektor vid Upsala Universitet för
dren 1918—1921.

F. 1864, stud. 83, fil. lic. 90, fil. dr. 91, docent i historia v. Ups. univ. 90; professor i historia vid Göteborgs högsk. 95, rektor v. högsk. 09; professor i historia vid Upsala univ. sedan 14.

gick tåget Vasagatan, upp till Storkyrkan där grenadjärer i björnskinnsuivor paraderade utanför huvudingången. Kistorna placerades i det svartklädda koret, hvarefter konungen, hvilken jämte drottningen, kronprinsparet samt prinsarna Carl, Eugen och Wilhelm bevestade jordfästningen, steg fram och nedlade en jättekrans till de fallnas minne. Efter en längre högtidlig betraktelse förrättade biskop Eklund jordfästningen.

Sedan operasångerskan Karin Branzell sjungit Atenarnes sång och en studentkör från Uppsala Vårt land och Suomis sång nedlade Finlands härvarande minister, statsrådet Gripenberg en krans från finska regeringen, tackande för hvad de stupade offerat för Finland. Äfven generalitetet och amiralitetet, Svenska brigaden, generalkonsulin i Helsingfors Ahlström och generalmajor Ernst Linder hade sändt kransar.

Och därmed hade denna sorghögtidlighet, hvars like ännu aldrig setts i Stockholm, nått sin afslutning.

*

Med ordinarie stockholmståg i strålände sommarsol anlände torsdagen den 25 april stoffet af den i Finlands frihetskamp stupade svensken notarien Gunnar Jägerskiöld till Göteborg.

Vid stationen hade förutom de närmaste anhöriga samt paraderande militär samlats en stor människomassa som under gripen tystnad mottogo den fallnes kista, då den under militära hedersbetygelser och svept i det fria Finlands flagga och enkelt prydd med ett par kransar vid tonerna af Chopins sorgsmarsch bars ut till den väntande likvagnen. Sedan överste C. B. Hamilton å Göta artilleriregementes vägnar nedlagt en krans med inskriptionen: *En gård åt tapperheten i kampen för rätt* satte sig processionen i rörelse mot Örgryte gamla kyrka, där kistan, medan musiken från Vapenhuset spelade *Den store hvide Flok* högtidligen nedsattes i det med bladväxter dekorerade koret.

SV. BRIGADENS HJÄLTAR.

Forts. fr. sid. 489.

På hvarje fartyg, på hvarje flaggstång var svenska flaggan hissad på half stång. Precis den utsatta tiden, kl. 11,59 kom Norrlandståget med de tjugu enkla zinkkistorna i tre vagnar. Då hade Centralplan och vägen till Storkyrkan redan länge varit kantad af väldiga människomassor, den militära hedersvakt, bestående af troppar från Lifregementets draconer från Hästgardet samt från Svea och Göta Lifgarden, väntade jämte en hel liten borg af fanor och standar hvaribland märktes den finska röda med ett gyllene lejon, buren af representanter för Svenska brigaden. Högre och lägre officerare från olika delar af landet, landstormsbefäl, Stockholms scoutkårer och representanter för Stockholms och Upsala studentkårer syntes också bland de väntande.

Insvepta i svenska flaggor och af officerare burna mellan paraderande sveagardister, kommo slutligen kistorna ut från station och placerades på hvar sin grå kanonvagn medan klockorna från Storkyrkan och andra Stockholms kyrkor började klämta. Därefter

Kommandören Grefve C. A. Wachtmeister

KOMMANDÖREN GREFVE C. A. WACHTMEISTER. Nyutnämnd inspektör för U-båtsvapnet, direkt lydande under Konungen.

F. 1865, uljtn. v. Flott. 84, komm.-kapit. 1:a gr. 11, kommandör 16; chef f. sjökrigs-skolans 09—14, därefter stabschef h. insp. af Flott. öfn. t. sjöss.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

LUDVIG BROOMÉE. Stud. 56, ex. fr. Högre art. lärov. å Marieberg 61. v. Stat. jernv. bygn. 57—64, löjtn. i V. o. V. bygn. kår. 64, adj. i Östra v. o. v. byggnadsdist. 64—74, verkst. dir. i Stockh. bygn. fören. 74—78, f. Stockh. nya spårv. a-b. 76—79, kapit. 77; disp. v. Motala mek. verkst. a-b. 79—90. Major 96—05. Stat. omb. samt v. pres. v. Se internat. kongr. f. navig. i Paris 1900. Undersökn. förrätt. i Mälarens regier. 01—03.

VIKTOR KLEMMING. Afg.-ex. fr. Tekn. inst. M. 73, elev. v. Stat. jernv. mask. afd. s. a., anst. v. jernv. verkst. i utlandet 76—77, verkst. v. Stat. jernv. mask.-afd. 80, kontr. mask.-ing. der 83, mask.-insp. 91, byrådir. v. Jernv.-styr. maskinbyrå 98, maskindir. 99, ff. öfverdir. i Jernv.-styr. 03, öfverdir. o. souschef der 08—13. Repres. i Stat. jernv. v. ulj. kongresser. Led. af dir. f. Stat. jernv. enke- o. pupp-kassa 08—13; styr.-led. i Stockh. allm. tel. a-b. sedan 83, i a-b. L. M. Ericson sedan 08.

GUSTAF LEIHUSEN. Ujfn. v. Smäl. hus.-reg. 79, öfv.-ljtn. i an 14, adj. jut. h. hertigen af Nerike 98. Styr.-led. i Hesselby sanat. 01; i II dist. hästpremi-nmd sedan 09; ordf. i Norrköp. hästutst. sedan 08. Tjgf. som militärispektör v. de tyska krigsfängelägren i Ryssland 17—8.

HUGO HALLGREN. Stud. 77, kass. i Sundsvalls e. banks afd.-kontor i Hudiksvall 79, anst. v. Helsingl. e. banks afd.-kontor der 85, revisor v. kont. i Söderhamn, kamrer v. kont. i Hudiksvall 93, styr.-led. o. verkst. dir. der sed. 96, led. af centr.-styr. s. a.; v. ordf. i styr. f. bankens nummer af Mälarpöv. bank öfvertagna kontor i Hudiksvall. Ordf. i styr. f. Hudiksv. stads sparb. Mångårig stadsfullmäktig o. sedan 16 dess ordf. Under en treårsperiod ordf. i Norrl. sängarförb. o. tilldelad dess förtj.-med. i guld. På sin tid brasil. v. konsul

AUGUST VOLLMERS. F. i Hamburg, kom v. unga år till Sverige som anst. h. firman Herman Meeths i Stockholm, blef senare förestånd. f. firmans filial i Göteborg. Grundade 03 firman Vollmers modebazar hvilken uppgick i Herm. Meeths a-b. 10 dervid V. blef chef f. Varuhuset Vollmers-Meeths i Göteborg. I Göteborg och Vestsverige intager detta numera verkligt storstads-stilade etablissement samma ställning o. åtnjuter samma anseende o. popularitet som dess motsvarighet i hufvudstaden: N. K. Styr.-led. i Göteborg turisttrafikfören. hvilken han egnat stort intresse o. kraftig verksamhet.

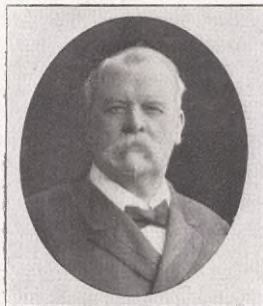
JOHN LÖNEGREN. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 90, rit. v. Husqv. vapenfabr. 90, förestånd. f. Husqv. vapenfabr. a-b. velocipedfabrikation sedan 96. Stadsullm. o. ordf. i drätselkomm. sedan 11, ordf. i lifsm-d. 16—17, led. af kyrkorådet 17; styr.-led. i Jönk.—Gripenbergs jernv.-a-b. o. i Södra Vetterns kraft-a-b.

GUSTAF VON REIS. Sedan 95 inech. af sped. firma i Göteborg under eget namn. Led. af fattigv. styr. v. ordf. i styr. f. diakon. verksamh. vänner i Vasa förs.; v. ordf. i styr. f. Nat. fören. m. emigr. o. dess verkst. utsk. i styr. f. De arbetslösas vänner, Byrån f. alkohollivård; ordf. i Hindås komm. fören. Skänkt kyrkan i Hindås.

OSCAR EVERS †. Med anledning af 85-årsdagen d. 18 april återgåfv o. i nr 29 porträtt jämte korta biografiska data till hvilka vi nu med anledning af dödsfallet den följande dagen hänvisa.

OSCAR SANDBERG †. Efter afslut. stud. v. Chalmers tekn. läroanst. o. v. högre art. lärov. å Marieberg löjtn. v. V. o. V.-byggn.-kåren 62, kapiten 75. Anst. v. Stat. jernv. bygn. 55, bänning i Jönk. 65—1900. Vid sidan häraf hamning. under 30 år t. 08. Nedlade ett betydande o. framgångsrikt arbete på hamnens utvidgning samt å gatu- o. kajallägn. v. Muncksjön.

FREDRIK NILSSON †. Egnade sig åt typografyrket men öfvergick 94 som bibliotekarie t. Stockh. arbetarebibl., hvaraf N. varit en af stiftarne. Var under 98—02 medarb. i Soc.-Dem. men egnade sig därefter helt åt biblioteket, hvilket under hans skickliga ledning nått en betydande utveckling o. åtnjuter stort anseende. På sin tid stadsfullm. i Stockholm, led. af beredn.-utsk., folkskolelit., Borgarskolans styr. m. m.

L. BROOMÉE.
F. d. Major. — Stockholm.
80 år 2 maj.*

G. DIEDEN.
Godsägare. — Bellevue gård.
70 år 5 maj.

V. L. KLEMMING.
F. d. Öfverdirektör. — Stock-
holm. — 65 år 7 maj.*

G. D. LEUHUSEN.
Friherre. Öfverstelöjtnant.
Stockholm. — 60 år 14 april.*

J. H. HALLGREN.
Bankdirektör. — Hudiksvall.
60 år 28 april.*

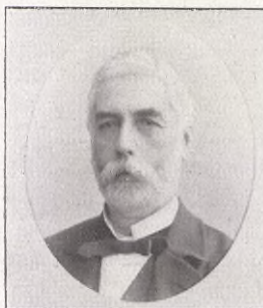
A. VOLLMERS.
Direktör. — Göteborg.
60 år 20 april.*

J. W. LÖNEGREN.
Civilingenjör. — Husqvarna.
50 år 20 april.*

B. G. VON REIS.
Grosshandlande. — Göteborg.
50 år 4 maj.*

O. H. EVERS †.
F. d. Generaldirektör. — Sthlm.
F. 33. † 19 april.*

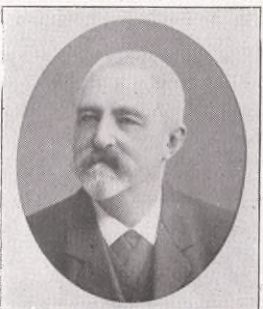
O. S. SANDBERG †.
F. d. Kapten. — Jönköping.
F. 37. † 19 april.*

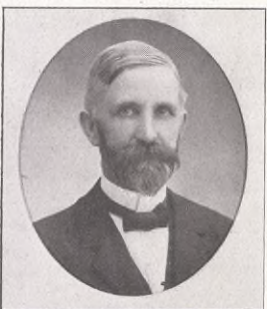
F. G. CENTERWALL †.
F. d. Regementsintendent.
Stockholm. — F. 41. † 20 april.

F. NILSSON †.
Bibliotekarie. — Stockholm.
F. 70. † 23 april.*

B. A. O. H. von WOLFFRADT †.
F. d. V. Konsul. — Varberg.
F. 43. † 20 april.

A. G. ANDERSSON †.
Köpmän. — Forshaga.
F. 57. † 6 april.

H. F. SILLÉN †.
Civilingenjör. — Söderhamn.
F. 63. † 15 mars*.

J. G. FLYBORG †.
Distriktsveterinär. — Söder-
telge. — F. 63. † 16 april.

* Data å föregående sida.

Den 19 april afled på Sofiahemmet i Stockholm efter endast någon dags sjukdom (tarmvred) läroverksrådet, prof. Anders Hennig. Med honom bortgick icke blott en af våra mest framstående skolmän, utan äfven en geologisk forskare, som hörde till vårt lands främsta.

Anders Henning Hennig var född i Jönköping den 22 maj 1864 samt son till handlanden Gustaf Magnus Andersson och hans hustru Anna Maria Andersson. Efter mogenhetsexamen vid fäderne-stadens allmänna läroverk blef Hennig år 1883 student i Lund, där han år 1885 aflade fil. kand. och år 1891 lic.-examen. Efter att följande år ha disputerat för doktorsgraden blef han filosofie doktor och förordnades till docent i geologi, hvilken docentur sedermera år 1907 utvidgades att omfatta äfven hydrografi.

Som geologisk forskare har Hennig framför allt gjort sig känd genom sina grundliga undersökningar af Skånes geologiska formationer, speciellt kritformationen. De af honom utförda arbetena äro dels paleontologiska, behandlande fossila koraller, echinider, bryozoaer och musslor — speciellt bryozoaerna, både dem, som tillhöra silurtiden, och dem, som hänföra sig till krit-, tertiär- och nutiden; den mineralogisk-petrografiska, omfattande såväl kristalliniska som klastiska bergarter och till betydande del af petrogenetisk natur; dels geologiska i inskränkt mening, bland hvilka må nämnas "Skriikritan i Skåne", "Baltiska yngre kritans bildningshistoria", "Studier öfver Skånes ytkultur: Odensjön"; dels slutligen tillhörande geologiens gränsområden såsom "Om Skånes berggrund och lösa jordlager med särskildt afseende på de bildningar, som haiva betydelse för näringslivet" samt "Drag af Skånes geologiska och geografiska utvecklingshistoria". Alla hans mångfaldiga ahandlingar äro utmärkta för sällsynt noggrannhet och skarp iakttagelseförmåga och han förvärfvade sig tidigt ett namn som en af våra mest hoppfulla yngre geologiska forskare. Redan år 1900 uppfördes han på förslagsrum till professur i ämnet och hade senare kunnat erhålla kallelse till sådan i Lund, om han velat mottaga den. År 1911 erhöi han professors namn, heder och värdighet. Äfven på senare år företog han på uppdrag af myndigheter och bolag ett stort antal geologiska undersökningar. Bland hans sista arbeten är att nämna hans bearbetning af Sven Hedins från Transhimalaya och sydvästra Tibet hemföda petrografiska och geologiska samlingar. På det hydrografiska området må antecknas hans utmärkta "Studier öfver Nissans hydrografi."

Forts. fr. sid. 484.

täflades i Stadion, sedan först defilerat för konungen ägt rum af samtliga deltagare, undantagandes dem som redan startat i marschtåfingen. Början gjordes med *terränglöpfung* på 8000 meter och här segrade löjtnant *Frykberg*, Helsinges regemente, på 40 min. 34 sek. *Upplands infanteriregemente* erhöi såsom bästa truppförband i täfingen om lagpriset kronprinsens hederspris. Därefter vidtog åter en ny täfning, nämligen *handgranatkastning*, hvari segrade löjtnant *Bertil Uggla*, Svea livgarde. Han hemförde också priset i den därpå följande *bajonettfäkningen* och därmed var dagens täflingar på ett par smärre undantag när, slut.

LÄROVERKSrådet, PROFESSOR ANDERS HENNIG.

F. 1864. † 19 april.

Foto. Hamnqvist, Stockholm.

hvilken han från 1912 hade säte först som t. f. och därefter från år 1914 som ordinarie läroverksråd. I denna egenskap gjorde han sig lika fördelaktigt känd som på andra områden, på hvilka hans förmåga tagits i anspråk. Aldrig sparade han sig själf, aldrig sveko den personliga älskvardhet och tjänstvillighet, hvarmed han ställde sig till förfogande med råd och dåd, aldrig eftersatte han något, hvarmed han trodde sig kunna gagna de ungdomsskolors sak, åt hvilka han beslutit ägna återstoden af sin lefnad.

Just omedelbart före hans frånfalle var en älsklingstanke, som han länge hyst, på väg att realiseras, nämligen utarbetandet af smärre geologiska ahandlingar rörande olika orter och afsedda att användas vid hembygdsundervisningen. Redan år 1908 hade han gjort början genom utarbetandet af grundlinjer till den vid Hälsingborgs folkskola anordnade geologiska kursen nämnda år, år 1910 hade följt liknande grundlinjer för hembygdskursen i geologi vid Malmö folkskolor. Nu i dagarna hade folkskoleöfverstyrelsen ingått till k. m:t med framställning om anslag åt Hennig för utarbetande af liknande broschyrer rörande Lund och Göteborg, i första hand afsedda för användningen vid seminarierna i nämnda städer.

Slutligen må erinras om den hädangångnes varma intresse för naturskyddssaken. Han var Skånes Naturskyddsförenings förste sekreterare och bidrog som sådan kraftigt till denna lifskraftiga förenings goda start.

Närmast sörjes Hennig af efterlevande maka, född Olin.

Till portr. å sid. 487.

Ingenjören vid Diesels motorer *Lennart Engström* har fallit under slaget vid Karkku. Finne till börden ehuru sedermera svensk medborgare, for han för två månader sedan öfver till Finland för att ställa sig till de hvitas förfogande.

Efter studier vid Tekn. högskolan i Dresden samt Chalmers tekn. institut i Göteborg kom E. efter en kortare tids anställning vid Nydqvist och Holms mek. verkstad i Trollhättan till A.-B. Dieselmotorer, där han varit en högt uppskattad kraft.

där en massa unga irländare varit sysselsatta, en hel del arbetskraft. Resultatet af ett i stor stil anlagt engelskt anfäll mot kusten mellan *Ostende* och *Zeebrügge* har refererats i hög grad olika af parterna: engelsmännen anse sig ha vunnit en betydande framgång, medan tyskarne förklara det hela misslyckadt. I själva verket vittnade företaget och dess resultat lika mycket om engelsk dådkraft som om tysk vaksamhet.

Efter fotografi

EFTER HÖG MÄSSAN I MADELEINE-KYRKAN.

Forts. fr. sid. 491.

endeväckande uttalande att *home-rulefrågan* skall komma att lösas i samband med värnpliktslagen samt att Amerika, för att fortfarande stödja England, uppställt detta som villkor, har dock ej nått sitt syftemål att lugna sinnena, men däremot varit en belysande blick för hur effektivt de i Amerika oerhördt talrika irländarna bedriva sin politiska propaganda för ett af sitt fosterlands varmaste och högsta önskemål. I Irland bli demonstrationerna mot den nya värnpliktslagen för hvarje dag starkare, och särskildt beröfas de engelska skeppsvarfven och ammunitionsfabrikerna,

Efter fotografi

KÖ FRAMFÖR EN TIDNINGSKIOSK i afvakten på nyheter om den pågående stora offensiven vid *Somme* fronten.

Kilbet: Kem. A.-B. Bevat Sifferstaten, Sthm-Gö

Ett tilltagande bombardemang mellan *Somme* och *Avre* jämte en faktisk framgång vid *Amiens* där byn *Hangard* eröfrats, tyder på en ny tysk offensiv.

T. v.:
NORR-
LANDSVÅR
Nygatan i
Gäfle efter
den svåra
snöstormen
den 19 april.
Foto. Reimers,
Gäfle.

Därunder:
STOCK-
HOLMSTÄ-
GET AN-
KOMMER
TILL KRIS-
TIANIA med
af snöstor-
men intryck-
ta fönsterru-
tor.

Foto. Skärp-
moen, Kristi-
ania.

T. h.:
NORDISKA
KULLA-
GERS A.-B:s
STORA
TECK-
NINGSTÄF-
LING TILL

NKA - KULLAGRETS
STORA BELASTNINGSFÖRMÅGA BEROR HUVUDSÅK-
LIGEN PÅ KULHÅLLARENS VÄRDEFULLA EGENSKAPER
NORDISKA KULLAGER ÄKTIEBOLAGET
GÖTEBORG

T. h.:
DEN FÖRHÄRJAN-
ELDSVÅDAN I EN-
GELHOLMS TRAK-
TEN, därvid nära
nog hela Mardals
by ödelades med 25
nedbrända gårdar.

INNEHÅLL: D:r
Wilhelm Stenham-
mar (Biografi och
helsidesporträtt). —
Läroverksradet,
prof. A. H. Hennig +.
— I Finland stupade
svenskar återbördas
till fosterjorden. —
Finska bilder. —
Militär idrott i Sta-
dion. — Ryttarfästen
i Göteborg. — Por-
trätt och bilder till
dagskrönikan. —
Världskriget.

Foto. Mathsoo, Engelholm.

Illustration: Bengt Sjöberg.

KONSTNÄRLIG
REKLAM, ett lyck-
ligt uppslag som
väckt stor upp-
märksamhet. Det
med 1:sta priset
belönade förslaget
af hrr Sven Pers-
son och Ruben
Eldh, Göteborg
(öfverst) samt där-
under herr Richard
Bergmans, Falun,
förslag, ett af de
två med 2:dra pris
belönade försla-
gen. U. ställningar
af de 500 försla-
gen, ha ägt rum
i Stockholm och
Göteborg och af-
vunnit ett stort in-
tresse från all-
mänhetens sida.

En förhärjande eldsvåda, hvars make man ej i mannaminne
upplefvat, härjade den 23 april Mardals by i Höja socken i när-
heten af Engelholm. Sju gårdar ramponerades svårt af elden,
och inalles blefvo 25 husbyggnader och ett 30-tal djur lågornas rol.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historier gällar ovilkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.